

РЕШЕНИЕ

№ 24853

гр. София, 21.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 11 състав, в
публично заседание на 07.07.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петя Стоилова

при участието на секретаря Цветанка Митакева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **5954** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 АПК вр. с чл.84, ал.2 от ЗУБ.

Образувано е по жалба на И. А. М., гражданин на С., срещу Решение № 3170/16.04.2025г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата са наведени оплаквания, че административният акт е незаконосъобразен, поради нарушение на материалния закон и съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Счита, че административният акт е издаден в нарушение начл.35 и чл.36 от АПК, при неизяснена фактическа обстановка и липса на задълбочен анализ на заявените обстоятелства, поради което е направен необоснован и незаконосъобразен извод, че не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Чуждият гражданин заявява, че търси закрила в България, тъй като има основателни опасения от преследване и заплаха за неговия живот в страната му по произход. Анализът на изложената в решението обстановка в С., според жалбата е формален и не кореспондира с бежанската история на кандидата.

В проведеното по делото открито съдебно заседание, оспорващият се явява лично. Поддържа жалбата чрез преводач, заявява, че иска да получи статут в България, за да отиде в А., където е неговото семейство.

Ответникът - Председателят на ДАБ, представлява се от юрк. Х., който оспорва жалбата. Представя актуална справка за общественно-политическата обстановка в С. от 03.04.2025г. и

справка във връзка с отбиване на редовната военна служба в С. от 08.04.2025г., изготвена от дирекция „Международна дейност“ при ДАБ. Моли да бъде потвърден оспореният административен акт, тъй като лицето не отговаря на условията по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

Прокурор К. от СГП изразява становище за основателност на жалбата, като застъпва позицията на ВКБООН от м. декември, 2024г.

Административен съд София- град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

И. А. М. мотивира молбата си за закрила с проблеми, свързани с войната и скъпия живот в С.. Заявява, че условията на живот са много лоши и вече не може да си позволи да живее там. Решил да дойде да живее в Европа, за да живее нормално. Напуснал С. за първи път през септември 2023г. нелегално за Турция, откъдето влязъл в РБългария нелегално и заминал за С., но бил заловен от властите. Не иска да се върне в С. , защото хора с маски могат да го присъединят към тяхната групировка. Уточнява, че има две деца в А., които са пълнолетни. В С. са останали да живеят съпругата с две деца, четирима братя и пет сестри. Работи като шофьор на камион, учил е до 6 клас.

С оспореното в настоящото производство Решение № 3170/16.04.2025г. Председателят на ДАБ-МС, на основание чл. 75 , ал. 1, т. 2 и 4, вр. с чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ е отказал да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на И. А. М.. Приел е, че по отношение на кандидата не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, а именно: по причини основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Счел е, че сирийският гражданин не е направил релевантни твърдения за осъществено спрямо него преследване от страна на държавата, от партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, или от .недържавни субекти, включително международни организации, като същите не .могат или не искат да предоставят закрила срещу преследване. АО е приел, че чужденецът не е имал проблеми от етнически, религиозен или политически характер. Чужденецът не изтъква никакви лични опасения от преследване в страната си на произход. Не прави и твърдения, релевантни с нормата на чл.9, ал.1, т.1 и т.2 ЗУБ, не е бил принуден да напусне или да остане извън страната си на произход по причина на реална опасност от смъртно наказание или екзекуция, изтезание, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. Не заявява наличието на конкретно събитие, поради което е избрал да напусна страната си на произход и реално не е посочил никакви основателни опасения от преследване. Съобразена е от административния орган разпоредбата на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ, като е разгледана във връзка с тълкуванията, дадени в решение на СЕС от 17 февруари 2009г. по дело С-465/2007г.

Административният орган е приел, че в бежанската история на И. А. М. липсват достатъчно правдоподобни и добре аргументирани твърдения в полза на търсената закрила и е заключил, че той е икономически имигрант, а не бежанец. Мотивите за напускане на страната са от личен и икономически характер.

Административният орган е обсъдил изложеното в справка с вх. № МД-02-159/14.03.2025г. на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ, относно положението в С. и конкретно в [населено

място], откъдето е сирийският гражданин.

Освен изложената от административния орган информация от справка №МД-02-159/14.03.2025г., в хода на делото са представени още доказателства, относно променената общественно-политическа обстановка в С., видно от които е свален режима на президента Б. ал А., а именно актуална справка вх. № МД-02-367/01.07.2025г. Служебно известно е на съда, че на 02.03.25г., съгласно изявление на сирийското президентство, новите власти в С. обявяват сформирането на седемчленен комитет, за изготвяне на конституционна харта за управление на прехода към демокрация. Новите управляващи са съсредоточени върху възстановяването на С. и нейните институции след отстраняването от власт на Б. А. на 08.12.2024г., което слага край на продължило над половин век управление на семейството му и на 13 годишен опустошителен конфликт. Президентството обявява сформирането на комисия от експерти, включваща две жени, натоварена с изготвянето на “конституционната декларация, която регулира преходната фаза в С.. Седемчленната комисия ще внесе своите предложения пред президента. Съобщението се основава на стремежа на сирийския народ да изгради своя държава, основана на върховенството на закона и надгражда резултатите от конференцията за национален диалог в С., като целта е да се подготви правната рамка, регулираща преходната фаза... В Бюлетин на ВКБООН от 07.03.25г. се посочва, че към 06.03.25г. около 301 967 души са се върнали в С. през съседните държави от началото на декември 2024г. Според ново широкомащабно проучване на намеренията, проведено от ВКБООН, REACH и К. за координация и управление на лагери, един милион вътрешно разселени лица, живеещи в лагери в области в С. С., възнамеряват да се завърнат в районите си на произход в рамките на една година, 600 000 от тях дори преди края на лятото... В Североизточна С. ВКБООН също има важна роля за улесняване на доброволното завръщане на вътрешно разселените лица. Само на 04.03.25г. над 403 души напускат лагера „А.“ в К., завръщайки се обратно в своите райони на произход в провинция Д. ал Зор, включително Табия, М. и Кория. За да подпомогне тези движения, ВКБООН осигурява специални транспортни услуги, гарантирайки, че вътрешно разселените лица могат да се завърнат по безопасен и достоен начин. Чрез широка мрежа от услуги, базирани в общността, ВКБООН достига до вътрешно разселени лица, завърнали се от И. и до сирийските бежанци, завърнали се от съседни страни. Подкрепяните от ВКБООН обществени центрове остават в основата на услугите за закрила, като 106 от 122 оперативни центъра предоставят критична помощ за завърналите се лица, вътрешно разселени лица и приемни общности.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима като подадена от лице имащо правен интерес от оспорването на процесното решение, в законоустановения срок. Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган – председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет на осн. чл. 48, т. 1 от ЗУБ. Решението е издадено в писмена форма, при спазване на административнопроизводствените правила, при правилно прилагане на материалния закон и в съответствие с неговата цел.

От приетите по делото доказателства се установява, че жалбоподателят е информиран писмено, на разбираем за него език, за реда, който ще се следва в производството, за правата и задълженията му, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на

чужденци (чл. 58, ал. 8 ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомен за датата на насроченото интервю, по време на което му е била дадена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си на заявления от него език, като за целта е бил осигурен превод. Видно от представения протокол от проведеното интервю, то е проведено на заявления от кандидата език, който изрично е удостоверил с подписа си, че няма възражения и допълнения. В съответствие с изискването на чл. 73 ЗУБ, молбата е била разгледана индивидуално, като на кандидата е била дадена възможност да изложи всички свои доводи свободно и добросъвестно и не е бил ограничен да посочи и евентуално да представи доказателства в подкрепа на твърденията си.

Обжалваното решение е издадено и в съответствие с материалния закон. Изложеното определя спора като материалноправен относно наличие на основания за предоставяне на международна закрила по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ въз основа на елементите от личната бежанска история на кандидата, обсъдени съобразно актуалната ситуация в страната му на произход.

Съгласно чл. 8, ал. 1 ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Понятието "преследване" е дефинирано в чл. 8, ал. 4 и ал. 5 от с.з., като нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повтораемост, като съгласно ал. 5 действията на преследване могат да бъдат физическо или психическо насилие, закони, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни или се прилагат с цел дискриминация, включително наказания за отклонение от военна служба, която би довела до извършване на деяния по чл. 12, ал. 1, т. 1-3. Наличието и основателността на опасенията следва да се преценяват с оглед представените в бежанската история на кандидата за статут конкретни данни, като се отчете произхода на преследването, дали то води до нарушаване на основни права на човека, както и закрилата, която може да се получи от държавата по произход.

В настоящия случай правилно административният орган е преценил, че при проведеното с жалбоподателя интервю не се установява спрямо него да е било осъществено визираното в чл. 8, ал. 1 ЗУБ преследване, релевантно за предоставянето на бежански статут, а и самият той не е заявил конкретни обстоятелства, въз основа на които да може да се направи извод за опасение от преследване, основано на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Ето защо преценката на административния орган, че изложените от кандидата мотиви за напускане на страната му по произход не са правно значими за търсената защита, са напълно обосновани. Молителят изрично не е заявил, че спрямо него, държавата му на пребиваване или друг недържавен субект на когото държавата не може или не желае да противодейства е предприел някакви действия, които да са релевантни на преследване. Такива заплахи не са били отправяни и към семейството му. Основният мотив, който кандидатът за закрила изтъква за напускането на С. са проблеми свързани с войната и защото има глад и мизерия. Не се установява на оспорвания да са били нарушени основни човешки права до такава степен тежки по своето естество или повтораемост за да се приеме, че е налице преследване по смисъла на относимите правни норми.

На следващо място, правилно е прието, че в случая не са налице и материалноправните предпоставки по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут. Материалноправните предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут са установени в нормата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ. Според чл. 9, ал. 1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, или тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице, поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Няма основания да се приеме, че жалбоподателят е напуснал С. поради реална опасност от смъртно наказание или екзекуция – обстоятелства, визирани в чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗУБ. Срещу него не са били предприети такива действия от официалните власти или от конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Твърдения за обстоятелства от характера на тези по чл. 9, ал. 1, т. 2 - изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, молителят не е направил.

В разпоредбата на чл. 75, ал. 2, изр. 1 от ЗУБ е предвидено, че при произнасяне по молбата за статут се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. Това изискване е изпълнено, тъй като административният орган е извършил преценка на всички факти и обстоятелства, свързани с държавата по произход на лицето, търсещо закрила. Съгласно общото правило на чл. 35 от АПК, решението е издадено при изясняване на обстоятелствата от фактическа страна. Датата, към която следва да се преценява ситуацията в държавата на произход по отношение наличието на обстоятелствата по чл. 9, ал. 1 ЗУБ е датата, когато съдът се произнася по случая. В тази връзка, съдът изиска актуална справка за ситуацията в С., която съобрази при постановяване на настоящето съдебно решение, както и настъпилите по-късно събития на територията на страната по произход.

Относно актуалната политическа и икономическа обстановка в С., след падането на режима на президента Б. А. е видно, че на 27 ноември 2024 г., ислямистката групировка "Х. Т. ал Ш." (Н. Т. al-S., HTS), чийто контрол преди това е ограничен до части от провинциите А. (Х.) и И., започва голяма офанзива в С. С., в сътрудничество със съюзни бунтовнически фракции. Първоначално бунтовниците превземат А. (Х.), втория по големина град в страната, на 5 декември пада [населено място], а два дни по-късно е превзет и третият по големина град в С., Х.. На 8 декември 2024 г. бунтовниците, водени от HTS, навлизат в Д., а същия ден президентът Б. А. напуска страната. Представители на бившия сирийски режим продължават да се помиряват и да уреждат статута си с временното правителство на страната. Военен персонал на бившия режим, лица, призовани за задължителна служба, се явяват в центрове за уреждане на статута в голяма численост в дните, откакто "Х. Т. ал Ш." обявява обща амнистия. На 21 декември 2024 г. Сирийският вестник Al W. съобщава, че най-малко 34 000 бивши членове на режима на А. са подали заявления за уреждане на статута си в централите в осем провинции, като най-малко 20 000 от тези кандидати произхождат от "крепостите" на бившия режим в провинциите Л. и Т.. В справката е посочено още, че към 29 декември 2024 г. 94 от общо 114-те подкрепяни от Върховния комисариат за бежанците на ООН (ВКБООН) обществени центрове в С. възобновяват своята дейност. От 27 ноември 2024 г. насам 58 500 души са се свързали с обществените центрове, за да се регистрират и да

получат достъп до услугите за закрила. Според ВКБООН, в периода 8-29 декември 2024 г. 58 400 души са се завърнали в С. (основно от Л., Й. и Турция). От началото на 2024 г. (до 29 декември 2024 г.) приблизително 119 200 сирийски бежанци са се завърнали в страната, повечето от тях в Р. (25%), А. (Х.) (20%) и Д. (20%) . Видно от справката още в бюлетин на ВКБООН от 2 януари 2025 г. се посочва, че според оценки на Комисариата, от 8 декември 2024 г. насам 115 000 сирийци са се завърнали обратно в С.. Тези данни се основават на публични изявления за приемащите страни, контакти с имиграционните служби от вътрешността на С., както и на граничен мониторинг, извършван от ВКБООН и партньорски организации. По отношение на официалните изявления, на 30 декември 2024 г. Турция съобщава, че 35 114 сирийци са се завърнали доброволно от 8 декември 2024 г. насам. На 7 януари 2025 г. международните полети от летището в Д. са възобновени за първи път след падането на режима на Б. А., съобщава електронното издание на британския вестник Т. Г.. Възобновяването включва първия директен полет от катарската столица Доха от 13 години насам, който е посрещнат в празнична атмосфера в залата за пристигащи пътници. В началото на януари 2025г. САЩ предоставя шестмесечно изключение от санкциите, т.нар. общ лиценз, за да позволи хуманитарна помощ след края на управлението на Б. А. в С.. Изключението, което ще бъде валидно до 7 юли 2025г., позволява определени транзакции с държавни институции, включително болници, читалища и комунални услуги на федерално, регионално и местно ниво, както и със свързани с "Х. Т. ал Ш." (HTS) организации в цяла С.. Въпреки че санкции не са отменени, лицензът също така позволява транзакции, свързани с продажбата, доставката, съхранението или даряването на енергия, включително петрол и електричество, към или в С.. Той също така позволява лични трансфери и определени дейности, свързани с енергията, в подкрепа на усилията за възстановяване. След премахването на санкциите Катар обявява, че ще помогне за финансирането на 400-процентно увеличение на заплатите в публичния сектор, обещано от сирийското временно правителство.

На основание чл. 21, т. 8 от Устройствения правилник на ДАБ при МС, дирекцията събира, поддържа и актуализира база данни за държави по произход и за трети сигурни държави, включваща обща географска, политическа, икономическа и културна информация, информация за правната уредба и за спазването на правата на човека. Приетата по делото справка е изготвена от компетентен орган, в кръга на правомощията му, представлява официален свидетелстващ документ и обвързва съда да приеме за доказани фактите, удостоверени с нея, ако същите не се оборват чрез други надлежни доказателства, каквито в случая не се представят, нито се сочи техният източник, за да се събират.

Следва да се съобрази и служебно известната информация, че на заседанието си от 19 декември 2024 г. Европейският съвет прие заключенията относно положението в С. след падането на режима на Б. А., и конкретно следното:

- определят като историческа възможността за повторно обединение и изграждане на страната и подчертават значението на приобщаващ и ръководен от С. политически процес, който да отговаря на легитимните стремежи на сирийския народ в съответствие с основните принципи на Резолюция 2254 на Съвета за сигурност на ООН, изразена е и

подкрепа за работата на специалния пратеник на ООН за С..

- независимостта, суверенитетът и териториалната цялост на С. в рамките на сигурни граници, следва да се зачитат изцяло в съответствие с международното право. Подчертава се необходимостта да се гарантира зачитането на правата на човека, включително правата на жените, неосновано на религиозно разделение управление и защита на членовете на религиозните и етническите малцинства, както и да се опази културното наследство на С..

- призовават се всички страни да пазят националното единство и да гарантират защитата на цивилното население, предоставянето на обществени услуги, както и създаването на условия за приобщаващ и мирен политически преход и за безопасно, доброволно и достойно връщане на сирийските бежанци, както е определено от ВКБООН.

- подчертават също значението на борбата с тероризма, на предотвратяването на повторната поява на терористични групи и на унищожаването на оставащите запаси от химически оръжия.

В изявление на върховния представител от името на Европейския съюз по повод падането на режима на А., който бележи исторически момент за сирийския народ, се изразява подкрепа за всички сирийци и в страната, и в диаспората, които са изпълнени с надежда или пък се страхуват от несигурното бъдеще. Всички те трябва да имат възможността да се обединят и да стабилизират и изградят отново своята страна, да възстановят справедливостта и да гарантират наличието на отчетност. Изтъква се, че е от решаващо значение е да се запази териториалната цялост на С., да се зачитат нейната независимост, нейният суверенитет и държавните институции и да се отхвърлят всички форми на екстремизъм. Настоятелно се призовават всички участници да избягват всякакво по-нататъшно насилие, да гарантират защитата на цивилното население и да спазват международното право, включително международното хуманитарно право, в това число защитата на членовете на всички малцинства, включително християнските и другите малцинствени вероизповедания, за безопасността на чуждите граждани и за зачитането на дипломатическите представителства в Д.; приканват се всички страни да защитят богатото културно наследство и религиозните паметници на С.. Изтъква се в изявлението, че е наложително повече от всякога всички заинтересовани страни да започнат приобщаващ и ръководен и подкрепян от сирийците диалог по всички ключови въпроси, за да се гарантира организиран, мирен и приобщаващ преход, в духа на Резолюция 2254 на Съвета за сигурност на ООН и в съответствие с волята на сирийския народ.

В този критичен период Европейският съюз подкрепя сирийския народ и продължава да поддържа тесни контакти с партньорите в региона и с ключовите международни партньори, в това число предоставя значителна финансова помощ. Така от 2017 г. насам ЕС организира ежегодни конференции в подкрепа за бъдещето на С. и региона. Тези конференции имат за цел да продължат да подкрепят сирийското население и съседните държави, приемащи сирийски бежанци, и да мобилизират международната общност в подкрепа на всеобхватно и надеждно политическо решение на конфликта в С.. Конференцията е форум за потвърждаване на подкрепата от международната общност

за сирийския народ и за усилията на специалния пратеник на ООН за постигане на политическо решение чрез преговори, в съответствие с Резолюция 2254 на Съвета за сигурност на ООН. На конференцията през 2024 г. донорите се ангажираха да предоставят сума в общ размер на 7,5 млрд. евро. Общата сума включва 2,12 млрд. евро, обещани от ЕС за 2024 и 2025 г.

От създаването си през декември 2014 г. досега Регионалният доверителен фонд на ЕС в отговор на кризата в С., известен още като фонда „Мадад“, е мобилизирал 2,38 милиарда евро. Макар фондът официално да приключи дейността си през декември 2021 г., то съществуват проекти, които ще бъдат изпълнени до юни 2025 г. Този фонд е заменен от Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество (известен също като „Глобална Европа“). Този инструмент урежда рамката за сътрудничеството на ЕС в полза на сирийския народ за периода 2021—2027 г.

Гореописаните данни са част от съобщенията на страниците на Европейските институции и са публично достъпни. Данните за падане на режима на Б. А. и поемане на властта от новия лидер на С. също са безпротиворечиво разпространени от всички национални медии и са общоизвестни. Обсъждането на ситуацията в С. е в съответствие със задължението на съда по чл. 46, пар. 3 от Процедурната Директива (Директива 2013/32) да обсъди всички относими данни и след издаването на оспореното решение, относими към преценката за предоставяне на международна закрила на оспорващия.

Така мотивиран на основание чл. 172, ал. 2 АПК, съдът,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на И. А. М., гражданин на С., срещу Решение № 3170/16.04.2025г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд на Република България.

СЪДИЯ: